

RELACIÓ XISTOSA

ó xasco que va doná una guapa valenciana á set galans
pretendents que volian conquistarla.

Vaig á contarvos un cas
molt graciós y divertit,
sens afeirhi una coma
del modo que ha succehit.

Era una valencianeta
casada ab un jornalé
que hi havia prop de un any
qu' estava sense fé ré.

Com era ben axerida
y tenia bufó el cos,
mes de quatre papanatas
al seu voltant feyan l' os.

Ab ulls negres com las moras
y un gros monyo ben trenat,
el qui la mirava massa
sen quedava enamorat.

Axís es que set tanocas
la volian conquistá,
y á tots ab garbo y salero
un bon mico 'ls va pegá.

Cansat estava l' Anton
de no podé trobá feyna,
y un dia á la Tereseta
li parlá d' esta manera:

Mira, noya, estant en vaga
visch tan trist y exasperat
que casi estich per penjarme
lo dia menos pensat.

No t' apuris, li diu ella,
que si tú 'm donas llicencia,
tinch de fé una carambola
que sen parli en tot Valencia.

Vull dir que anirás bonich,
ni 'ns faltarán quatre duros;
perque estich determinada
de acabá ab los teus apuros.

Advertint que la Teresa
quedará com sempre honrada;
que muller que al marit falta
deuria serne cremada.

Ell respont: Mentre no 'm faltis,
y pugui dú 'l cap ben alt,
ja 't dono desde aquesta hora
una llicencia total.

Rondavan à la xicota
set elegants fatxenderos,
un rich portugués y un sastre,
pero aquest molt embusteró.

Un argenté, un botigué,
un briò d'estudiant,
un comerciant y un barbé
que sempre li está cantant.

L' endemà la Tereseta
se arregla de allò milló,
y va exi al carré ab un garbo
que engrascava de bo, bo.

El barbé va sé 'l primé
de véurela; la segueix;
y l' ullot ella li fa,
volent di: Ja agafém peix.

Se fican dins d' una entrada,
y ella li diu desseguida;
¡Ay barberet, amich meu,
de tú dependeix ma vida!

Si ferme vols un favor,
agrahida 't quedare,
y ab un amor molt constant
pots contá 't satisfare.

Li diu ell: ¡Ay Tereseta!
casi be estich enfadat
que ab tant temps que 'ns conexém
tan poch franca hagis estat.

Pots conéxe que per tú
jo no sé lo que 'm faria,
perque si 'm dessin un trono,
demá te 'l regalaría.

Y ella li diu: Pues sabrés
que aquesta mateixa nit
pel valor de trenta duros
han de agafá al meu marit.

Puig que un género va pendre
á pagà quant fos vengut;
y com que li ha faltat feyna,
de axó 'ns n' havém mantingut.

El barbé se la contempla,
y al mirarla tan remona

corre á busca 'ls trenta duros
y bitlo bitlo 'ls hi dona.

Y li diu: Preu los, Teresa,
y si acás no 'n tens bastant,
mentres juris estimarme
ten duré mes al instant.

Ella li dona las gracies,
y li diu que allà á las set
ja podrá aná á casa seva,
que hi estarán ben solets.

Puig que l' Anton haurá anat
à fé 'l pago del que deu,
y anyadeix: Y 'l mateix vespre
tú serás el duenyo meu.

Teresa sen va á la plassa,
y ja troba al comerciant
tan estirat com un rave
que s' estava passejant.

Y ella li diu desseguida
que á solas li ha de parlar;
y á una xocolatería
determinaren entrá.

Y tot prenen xocolate
li diu ell: ¡Quina alegria
me donas avuy, Teresa!
seré ditxós tot lo dia.

Ja 'm pots demaná 'l que vulguis,
que per tú tant sols respiro,
y 't daria tot quant tinc
desque al teu costat me miro.

Donchs vinch sols á demanarli,
don Josep, una finesa:
despres tota seré seva,
tan cert com me dich Teresa.

Y es que un vestit necessito
per anar á un casament,
y prou sento haver de dirli
que no 'n tinc cap de decent.

Y avuy á las set y mitja
estaré sola y alerta;
si té 'l gust de vení á casa
trobará la porta oberta.

¿Sols un vestit necessitas,
Tereseta ma estimada?
fins una gran mantellina,
vull comprarte ben brodada.

Y surtint los dos plegats
sen entran á una botiga,
y fa comprarse un vestit,
una rica mantellina,
un gran mocado d' espatllas,
enaguas y una cotilla,
y tot li fa portá á casa.
ab dos parells de botinas.

Se despedexen y al ximple
Teresa cita li dona,
que d' anarhi no fes falta
al vespre á la matexa hora.

Luego troba al portugués
que ab la seva gran fansfarria
l' atura, y fent cortesias
d' esta manera li parla:

Filla mia, jo t' adoro;
y si 't veig en un apuro,
sempre 't daré cinch pessetas
si no porto mes que un duro.

Y quant ten vinguis ab mi
serás una gran senyora,
coneguda rica y noble
pels fidalgos de Lisboa.

Diu ella: Donchs necessito
cinch ó sis unsas en pessa,
y al vespre a casa á las vuyt
no falti, y seré ben seva.

Ell cargolantse 'l bigoti
sis ni dona d' un plegat:
cap avall va ella contenta,
y ell amunt enravenat.

A pochs passos ella troba
al jove qu' es argenté,
y unas arrecadas bonas
li fa da, y un rich anell.

Dihentli qu' en sent ben fosch
á casa seva l' espera
per darli probas de amor
y d' una lealtat sencera.

Y axis que Teresa 'l dexa,
cerca al sastre, al botigué,
y fins al estudiant
com qui no té res que fé.

Y á cada hu alguns durots
ab gran art y molta manya
sap tréurels, també citantlos,
y com xinos los enganya.

Y una vegada ha lograt
lo que fa ja temps volia,
cap á casa sen ha anada
ab contento y alegría.

Luego diu al seu marit:
No estiguis mes pesarós;
pots gastá sense euydado
si be estiguis vagarós.

Aquí aquesta nit vindrán
sobre las vuyt set ximplets
que 'm venen sempre al derrera,
y 'ls he pescat molts quartets.

Vejas si hi ha uns doscents duros,
y altres prendas que jo tinch,

sens que un petó m' hagin fet,
ni menos tocat d' un fil.

Y axis que anirán venint
jo 'ls iré fent occultant,
y al tení 'ls tots amagats
mourás un xibarri gran.

Tú picarás á la porta
fent gran soroll y avalot,
cridant que á casa hi tens lladres,
y durás un bon garrot.

Quant es tardet ell s' amaga
en un quarto del terrat,
y desde allí podrà veure
quant sigui hora de baxá.

Ella 's posa un xich bonica
per rebre á n' als set galans,
puig que la hora ja s' acosta
y aviat allí estarán.

Arriba primé 'l barbé,
afeyladet y planxat,
y saludantla ab molts modos
se li assenta be al costat.

Pero truca el comerciant,
y ella que diu al barbé:
Fiquis dins d' aquella caxa,
que tal volta 'l maritve.

Axi qu' entra 'l comerciant
fa l' amor á la Teresa;
quant ja truca 'l portugués,
y ella li diu ab prestesa:

Embolquis una estora,
que crech arriba 'l marit,
y despres ja surtirà,
que 'l faré anà prompte al llit.

L' home de comers s' amaga;
entra inflat el portugués,
y ella s' admira de veurel
tan prisat y tan cortés.

Comensava ell de parlarli
quant arriba l' argenté;
y l' altre á la xemeneya
sen puja agafantshi be.

Entra l' argenté y s' assenta
ben apropi de la Teresa;
un pimpollo dit y fet,
ple de pomadas y essencias.

Mes al punt ja truca 'l sastre,
y l' oculta en un moment
en un quarto en que una gossa
está criant tres cadells.

Entra el sastre remenant
ple de goig y de alegría;
y prenentla per la ma:
Tú ets, li diu, la prenda mia;

Li anava á dá una abrassada,
quant seuten ruido á fora,
y ella esclama: ¡Ay sant Antoni!
que 'l marit es á la porta.

Fica al sastre en una gerra
plena de mel algun dia:
¡podeu pensá 'l sastrinyoli
qufna fila allá faria!

Entra 'l qui havia picat
dihent: Deu la quart, salero.
Y li respon la manola:
Fa mitja hora que t' espero.

Era aqueix l' estudiant;
pero 'l botigué ha trucat,
y aquell s' amaga en un quarto
ple de llana per rentá.

Entra 'l garbós botigué,
comensa á pintá l' amor,
quant se sent fora la porta
trucá y repicá molt fort.

El senyoret ja tremola,
ella 'l posa ab l' argenté,
y corre á obri al seu Anton
que ja ve una furia fet.

Entra com si fos borratxo
fentho aná tot en renou:
pega cops per tot arreu
cridant: ¡Hont sou, lladregots?

Dona cossas á la estora,
y li pega foch al punt;
y 'l mercadé n' ix clamant:
¡Perdó, que se 'm crema 'l cul!

Y fuig. De la xemeneya
baxa el pobre portugués
tot enmascarat de sutja
que apareix un carboné.

El marit á garrotadas
los accompanya al carré:
l' un cremantse y l' altre negre,
no sen burla poch la gent!

El botigué y l' argenté
l' un ab l' altre ensopegant
alborotan á la gossa
que no fa sino lladrá.

Ells que fugen, y la gossa
se 'ls agarra á la levita,
y l' Anton als va al derrera
ab un bastó que no 's brinca.

Y quant torna á pujá dalt
treu al sastre de la gerra,
y com está brut de mel
li emploma iota l' esquena.

Y fent surtí de la caxa
al atrevit barberot,
lo puja á caball del sastre,
sino tastará 'l garrot.

Cap al carré 'ls treu axis,
y 'ls tiran tronxos de col
els xicots quant sen adonan
y tomátechs y pebrots.

Queda sols l' estudiant,
y 'l fa exí ab una sotana,
y al cap una barretina
mes bermella que la grana.

En sé al carré, ¡quína gresca
que s' anava ja movent,
passant com entre baquetas
pel devant de tanta gent!

L' un deya: ¡Vaya uns pollitos!
l' altre deya: ¡Van calents!
Sí que hi van; de garrotadas,
als responia un tercé.

Veus aquí 'ls que pretenian
menjá 'l pa fora de casa.
sols trobaren burla y mofa,
y xascos y fins pedradas.

Y 'l marit y la mullé
quedaren mes contentons
que unas pasquas, y 'ls amants
sense amor ni dineron.

FI.